

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI – 4101-09-03/2013
P/13/066

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/066 – Efekty kształcenia w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata szkolne 2010/2011 –do 2012/2013 (do czasu zakończenia kontroli).
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Roman Wilk, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 86643 z dnia 9 sierpnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Niepubliczne Gimnazjum z Uprawnieniami Szkoły Publicznej, 28-400 Pińczów, ul. 1-go Maja 2 (Gimnazjum lub Szkoła).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Leszek Kosela, dyrektor. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	<p>Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ spełnianie przez Gimnazjum wymogów formalno-prawnych dotyczących jej funkcjonowania, prawidłowe uzyskanie uprawnień szkoły publicznej, a także zgodne z ustawą o systemie oświaty nadanie statutu. Mimo braku pracowni przystosowanych do nauczania konkretnych przedmiotów (poza pracownią komputerową), pozytywnie ocenia wyposażenie Gimnazjum, które poprzez wyposażenie w odpowiedni sprzęt multimedialny umożliwia prowadzenie zajęć z każdego przedmiotu z wykorzystaniem możliwości jakie ten sprzęt daje.</p> <p>Pozytywną ocenę wydaje NIK w związku z powierzaniem prowadzenia zajęć lekcyjnych wyłącznie nauczycielom posiadającym kwalifikacje wymagane przez Ministra Edukacji Narodowej.</p> <p>W ocenie NIK osiągnięcie słabych wyników nauczania Gimnazjum, mimo prawidłowo prowadzonego procesu dydaktycznego, wynika ze specyfiki młodzieży do niego uczęszczającej.</p>
---------------------	--

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja Niepublicznego Gimnazjum

1.1. Podstawy formalno-prawne funkcjonowania szkoły

Gimnazjum posiada decyzję nr 1/2002 z 27 czerwca 2002 r. (OIS-4320/02) wydaną przez burmistrza Pińczowa o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych. Decyzja zawiera dane dotyczące osoby prowadzącej, tj. Świętokrzyskiego Stowarzyszenia na Rzecz Aktywizacji Zawodowej i Pomocy Młodzieży w Kielcach, 25-514 Kielce, ul. Kozia 10B, nazwę i typ szkoły: Gimnazjum Niepubliczne na podbudowie szkoły podstawowej, prowadzące oddziały przysposabiające do pracy w zawodach: budowlanych, mechanicznych, spożywczych, handlowych i poligraficznych. (dowód: akta kontroli str. 6)

Gimnazjum dysponuje zaświadczeniem NW-4320/1/2010 z 6 stycznia 2010 r. wydanym przez Urząd Miejski w Pińczowie o zmianie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych dotyczące zmiany jej adresu. (dowód: akta kontroli str. 7, 11)

Kuratorium Oświaty w Kielcach 14 czerwca 2002 r., wydało opinię, w której stwierdzono, że nie ma formalnych przeszkód do nadania uprawnień szkoły publicznej placówce szkolnej o nazwie „Gimnazjum Niepubliczne z Klasami Przysposabiającymi Do Pracy w Pińczowie” z dniem 2 września 2002 r. (dowód: akta kontroli str. 9-10)

Burmistrz Pińczowa, decyzją nr 2 z 27 czerwca 2002 r. (OIS 4321-2/02) nadał Gimnazjum, z dniem 2 września 2002 r. uprawnienia szkoły publicznej. (dowód: akta kontroli str. 8)

1.2. Zgodność statutu Gimnazjum z przepisami prawa

1.2.1. Uchwałą Zarządu Świętokrzyskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Aktywizacji Zawodowej i Pomocy Młodzieży, jako organu prowadzącego, z 28 grudnia 2001 r. nadany został statut Gimnazjum Niepublicznemu w Pińczowie. (dowód: akta kontroli str. 95)

1.2.2. Statut zawiera elementy wymagane przez art. 84 ust. 2 ustawy o systemie oświaty. Podane zostały nazwa i typ szkoły wraz z celami i zadaniami, którymi są prowadzenie bezpłatnego nauczania i wychowania w zakresie ramowych planów nauczania, przeprowadzania rekrutacji uczniów w oparciu o zasadę powszechnej dostępności, zatrudnianie nauczycieli posiadających wymagane kwalifikacje, realizowanie programów nauczania uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego, realizowanie ustalonych przez Ministra Edukacji Narodowej zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzenia egzaminów i sprawdzianów.

Nadzór pedagogiczny nad Gimnazjum sprawuje Świętokrzyski Kurator Oświaty. Statut wymienia organy Gimnazjum (dyrektor Szkoły, Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski oraz Rada Szkoły) oraz ich kompetencje. Wśród kompetencji dyrektora Gimnazjum wymieniono kierowanie działalnością dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, organizowanie działalności szkoły, prowadzenie spraw kadrowych i socjalnych pracowników, sprawowanie opieki nad uczniami. Wśród szczegółowych obowiązków dyrektora wymieniono między innymi obowiązek przedkładania Radzie Pedagogicznej, nie rzadziej niż dwa razy w ciągu roku ogólnych wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego oraz informacji o działalności szkoły oraz obowiązek przedkładania do 31 sierpnia każdego roku szkolnego wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Rada Pedagogiczna została określona jako organ kolegialny szkoły, w skład której wchodzi wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkole. Wśród kompetencji Rady Pedagogicznej wymieniono między innymi podejmowanie uchwał w sprawie klasyfikacji i promocji uczniów, zatwierdzanie planów pracy szkoły na każdy rok szkolny. Rada Pedagogiczna posiada ponadto, w ramach kompetencji opiniujących prawo opiniowania programów z zakresu kształcenia ogólnego przed dopuszczeniem do użytku szkolnego.

Organizację Gimnazjum określa Statut w rozdziale IX. Oprócz informacji o liczbie sal lekcyjnych, stanowi, iż szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określać będzie arkusz organizacyjny zespołu szkół opracowany przez Dyрекcję Szkoły.

Statut określa prawa i obowiązki pracowników Gimnazjum oraz uczniów. Szczegółowo określone zostały przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów Szkoły.

Określone zostały zasady przyjmowania uczniów do Gimnazjum, wśród których wymieniono ukończenie 15 lat, ukończenie szkoły podstawowej, posiadanie opinii z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz posiadanie zgody rodziców (opiekunów prawnych). Zaznaczono, iż Szkoła prowadzi nauczanie bezpłatne. (dowód: akta kontroli str. 12-94)

Dyrektor Gimnazjum wyjaśnił: „*Informuję, że nie ma na ewidencji uczniów z orzeczeniem o upośledzeniu i o potrzebie kształcenia specjalnego (tacy po prostu nie są rekrutowani). Uczniowie przyjmowani dostarczają opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej, z których wynika, że:*

- a) *byli diagnozowani na wniosek rodziców,*
- b) *stwierdza się przeciętny poziom rozwoju intelektualnego,*
- c) *uczniowie posiadają obniżony zasób słownictwa, ale przeciętny zakres wiadomości podstawowych,*
- d) *postawa bierności i bezradności obniżająca motywację do dalszej nauki jako przyczyna niepowodzeń szkolnych,*
- e) *potrzeba wzmocnień pozytywnych,*
- f) *kłopoty w pisaniu i technice czytania na skutek wcześniejszych zaniedbań (rodzice, środowisko).”* (dowód: akta kontroli str. 357)

1.2.3. W Gimnazjum funkcjonuje Wewnętrzny System Oceniania (WSO) opracowany na podstawie ustawy o systemie oświaty², rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych³.

Wewnętrzne ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej oraz realizowanych w szkole programów nauczania oraz kryterium poszczególnych ocen. Uregulowano kwestie dotyczące oceniania wewnątrzszkolnego, które ma obejmować formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców, formułowanie trybu oceniania zachowania oraz informowanie o nim uczniów i rodziców, bieżące ocenianie i śródroczne klasyfikowanie według skali i w formach przyjętych w szkole oraz zaliczanie zajęć edukacyjnych wyszczególnionych w Statucie Szkoły, przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych na koniec roku szkolnego, ustalenie

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.

ocen klasyfikacyjnych na koniec roku szkolnego (semestru) i warunków ich poprawiania.

W WSO określono, iż oceny klasyfikacyjne śródroczne i oceny klasyfikacyjne roczne ustalane będą w stopniach, według skali określonej w Statucie Szkoły, natomiast ocenę śródroczną i roczną zachowania ustalono według skali: wzorowe, bardzo dobre, dobre, poprawne, nieodpowiednie i naganne.

Ustalone w Statucie oceny klasyfikacyjne są zgodne ze skalą ujętą w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych⁴. (dowód: akta kontroli str. 96-108)

Z przeprowadzonych w trakcie kontroli anonimowych badań wśród uczniów II i III klas wynika, że z 43 uczniów zapytanych, czy zostali zapoznani z wymaganiami edukacyjnymi z poszczególnych przedmiotów, 38 (88%) odpowiedziało zdecydowanie tak, natomiast 5 uczniów (11,6%) odpowiedziało, że tak, ale nie ze wszystkich przedmiotów, z czego wynika, że uczniowie znali wymagania, jakim będą musieli sprostać w szkole. (dowód: akta kontroli str. 158-159)

W ankiecie przeprowadzonej wśród rodziców, wszystkie 21 ankietowane osoby na pytanie, czy znają wymagania edukacyjne obowiązujące ich dziecko w szkole odpowiedziały twierdząco. (dowód: akta kontroli str. 160-161)

1.3. Sposób i źródła finansowania działalności szkoły

Gimnazjum nie pobiera od uczniów czesnego. Jak wyjaśnił dyrektor Gimnazjum Leszek Kosela: „*Młodzież uczęszczająca do Niepublicznego Gimnazjum z Uprawnieniami Szkoły Publicznej w Pińczowie rekrutuje się w 45% ze środowisk miejskich i 55% ze środowisk wiejskich. Są to dziewczęta i chłopcy skierowani do naszej placówki przez dyrektorów i pedagogów szkół, kuratorów sądowych, placówki opiekuńczo-wychowawcze, policję, sądy, poradnie i domy dziecka. Wywodzą się oni ze środowisk zaniedbanych społecznie, rodzin wielodzietnych, patologicznych, kryminogennych. Mają za sobą co najmniej 1-2 niepowodzenia szkolne w innych szkołach, są przerośnięci rocznikowo, pod dozorem kuratorów sądowych, posiadają wyroki sądów rodzinnych i nieletnich (tzw. młodociani przestępcy)*

Do Gimnazjum trafiają również za pośrednictwem Hufca Pracy w Pińczowie (OHP), który współpracuje ze szkołą w dziedzinie wychowania. Hufiec Pracy zapewnia uczniom zajęcia praktyczne w zakładach pracy na statusie pracownika młodocianego, tzn., że uczeń w ramach oddziałów przysposabiających do pracy dwa razy w tygodniu pracuje w zakładzie pracy na podstawie umowy o pracę w ramach przyuczania w zawodzie kucharza, mechanika pojazdów samochodowych, betoniarza-zbrojarza, fryzjera.

Pracodawca wypłaca comiesięczne wynagrodzenie oraz odprowadza składkę ZUS. Uczniowie korzystają z bezpłatnego zakwaterowania w internacie oraz z bezpłatnego, całodziennego wyżywienia.

Szkoła nie przyjmuje wpłat na Radę Rodziców oraz opłat czesnego. Kontakt szkoły z rodzicami jest bardzo utrudniony gdyż część rodziców lub prawnych opiekunów nie współpracuje ze szkołą. Sporadycznie dowiadują się o wynikach w nauce i zachowaniu.” (dowód: akta kontroli str. 109)

Przychód na jednego ucznia w 2010 i 2011 r. wynosił po 3.720 zł oraz 3747,84 zł w 2012 r. i w całości pochodził z dotacji.

---

⁴ Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.

Roczne wydatki na kształcenie jednego ucznia wyniosły po 3.720 zł oraz 3747,84 zł w 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 110)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wyposażenie szkoły do realizacji jej celów statutowych oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu w szkole.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wyposażenie Gimnazjum w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstaw programowych

Budynek Gimnazjum znajduje się w pomieszczeniach zajmowanych wcześniej przez straż pożarną. W trakcie przeprowadzonych oględzin ustalono, że uczniowie mają do dyspozycji sześć sal lekcyjnych, z których tylko jedna jest pracownią tematyczną – pracownią komputerową. Znajduje się w niej 17 stanowisk komputerowych podłączonych do internetu. Ponadto w pracowni znajduje się duży monitor, do którego można przesyłać obraz z komputera wykładowcy, lub poszczególnych stanowisk uczniów. Na wyposażeniu pracowni informatycznej znajduje się ponadto projektor multimedialny oraz drukarka.

Poza pracownią informatyczną, Gimnazjum dysponuje pięcioma salami dydaktycznymi, które nie są dedykowane żadnemu konkretnemu przedmiotowi. W każdej sali znajduje się projektor multimedialny, odtwarzacz CD i DVD wraz z monitorem, którego wielkość zapewnia dobrą widoczność z tylnych rzędów ławek. Stanowiska pracy nauczycieli wyposażone są w komputery połączone z projektorem multimedialnym. W sali nr 11 znajduje się tablica multimedialna połączona z projektorem oraz stanowiskiem pracy (komputerem) nauczyciela.

W bibliotece, pełniącej ponadto funkcję gabinetu pedagoga szkolnego znajdują się lektury, słowniki i atlasy.

Sala gimnastyczna znajduje się w pomieszczeniach, gdzie garażowały samochody pożarnicze. Na środku znajdują się słupy podporowe, które zostały zabezpieczone poprzez owinięcie gąbką, podłoga jest betonowa pomalowana farbą olejną. Na ścianach znajdują się dwie tablice do kosza, zawieszona jest również siatka do piłki siatkowej. Na wyposażeniu sali gimnastycznej znajdują się dwa stoły do tenisa stołowego.

Na terenie Gimnazjum znajdują się dwa, ogólnodostępne kioski internetowe dla uczniów, które czynne są przez cały czas nauki w szkole.

Dla uczniów Gimnazjum funkcjonuje szatnia wyposażona w szafki (jedna szafka na dwóch uczniów). Pomieszczenie szatni, podobnie jak teren całej szkoły (poza pomieszczeniami lekcyjnymi) jest monitorowane. (dowód: akta kontroli str. 111)

Dyrektor Gimnazjum odnośnie wyposażenia wyjaśnił, iż brak pracowni dedykowanych poszczególnym przedmiotom, np. pracowni chemicznej, czy historycznej wynikają między innymi z faktu, że w każdej z sal lekcyjnych zainstalowany jest projektor multimedialny i duży ekran, są odtwarzacze DVD, na biurku nauczyciela jest komputer i każdy nauczyciel jest w stanie przedstawić

procesy i doświadczenia w formie prezentacji komputerowej lub filmu. (dowód: akta kontroli str. 112)

W badaniach ankietowych przeprowadzonych wśród 43 uczniów klas II i III na zadane pytanie, czy budynek szkoły jest schludny, przestronny i czysty, 35 uczniów (81%) odpowiedziało zdecydowanie „tak”, „częściowo” odpowiedziało 6 uczniów, a „nie” odpowiedział jeden uczeń. (dowód: akta kontroli str. 158-159)

To samo pytanie zadane w ankiecie 21 rodzicom dało następujące wyniki: „tak” odpowiedziało 12 rodziców (57%), „nie mam zdania” odpowiedziało 7 rodziców, a jeden rodzic odpowiedział „nie”.

Pytanie o warunki lokalowe zostało również zamieszczone w ankiecie przeprowadzonej wśród nauczycieli. Na 14 udzielonych odpowiedzi, w 12 przypadkach nauczyciele stwierdzili, że warunki lokalowe są odpowiednie do realizacji programu nauczania, zaś dwoje nauczycieli stwierdziło, że warunki lokalowe raczej umożliwiają realizację programu nauczania. (dowód: akta kontroli str. 162-163)

2.2. Zapewnienie w szkole bezpiecznych i higienicznych warunków nauki

Dyrektor Gimnazjum, realizując obowiązek wynikający z § 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁵, przeprowadzał każdego roku kontrolę obiektów należących do Gimnazjum pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów. Przejścia dokonywane były komisyjnie, a z ich przeprowadzenia sporządzany był protokół. Żadna z przeprowadzonych kontroli nie wykazała nieprawidłowości. (dowód: akta kontroli str. 113-114, 115-116, 117-119)

W kontrolowanym okresie w Gimnazjum nie została przeprowadzona kontrola przez Państwową Inspekcję Sanitarną. (dowód: akta kontroli str. 123-125)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Efekty dydaktyczne szkoły

3.1. Wyniki klasyfikacji i promocji uczniów w wewnątrzszkolnym systemie oceniania

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2010/2011 w Gimnazjum funkcjonowały 4 oddziały, do których na początku roku szkolnego uczęszczało 101 uczniów, zaś na koniec roku szkolnego 99. Promocję otrzymało 67 uczniów (67,7%), 32 uczniów (32,3%) promocji nie otrzymało.

W roku szkolnym 2011/2012 w 3 oddziałach naukę rozpoczęło 91 uczniów, by na koniec roku szkolnego ich liczba wzrosła do 98. Promocję otrzymało 69 uczniów (70,4%), zaś 29 uczniów (29,6%) promocji nie otrzymało.

W roku szkolnym 2012/2013 w 4 oddziałach naukę rozpoczęło 104 uczniów, zaś na koniec roku pozostało ich 102, z czego 68 otrzymało promocję (66,7%), natomiast 33 uczniów (oraz jeden uczeń z poprawką) (33,3%) promocji nie uzyskało.

⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.

Ogółem, w kontrolowanym okresie funkcjonowało 11 oddziałów, w których naukę rozpoczęło 296 uczniów, a ukończyło ją 299 uczniów, z których 204 otrzymało promocję (68,2%), natomiast 94 uczniów (oraz jeden uczeń z poprawką) (31,8%) promocji nie otrzymało. (dowód: akta kontroli str. 126)

Żaden z uczniów Gimnazjum w kontrolowanych latach nie uzyskał średniej ocen powyżej 4,75. W roku szkolnym 2010/2011 najwięcej ocen niedostatecznych na koniec roku – 29, otrzymali uczniowie z języka angielskiego, następnie z matematyki – 28 ocen niedostatecznych i wychowania fizycznego – 27 ocen niedostatecznych. Powyżej 20 ocen niedostatecznych otrzymali uczniowie również z języka polskiego i geografii – po 24. W następnym roku szkolnym zmalała liczba ocen niedostatecznych, najwięcej wystawiono ich z matematyki – 26, następnie z języka angielskiego, geografii i wychowania fizycznego – po 25 oraz 24 z historii. W roku szkolnym 2012/2013 z języka angielskiego wystawionych zostało 32 oceny niedostateczne, z historii – 31, ponadto 28 ocen niedostatecznych z wychowania fizycznego, 27 z matematyki, języka polskiego i chemii oraz 26 z fizyki. (dowód: akta kontroli str. 127)

Wyjaśniając przyczyny dużej ilości ocen niedostatecznych z wychowania fizycznego ustalono, że w Gimnazjum przyjęty został „Przedmiotowy system oceniania z wychowania fizycznego”. Nauczyciel tego przedmiotu Artur Makselan i dyrektor Gimnazjum Leszek Kosela ponadto wyjaśnili: „*Uczniowie mają lekceważący stosunek do zajęć, przychodzą ze szkoły podstawowej i z innych gimnazjów już z ugruntowanym nastawieniem, że w-f nie jest im do niczego potrzebny, a na zajęciach z w-f w tamtych szkołach nie ćwiczyli (czyli tradycyjnie zasiadali na ławkach pod ścianą) i nikt na to nie reagował – to dlaczego tu ma być inaczej. Opuszczają zajęcia. Nie uczestniczą w nich aktywnie z powodu braku stroju, mimo iż nauczyciel w-f proponował ćwiczenia w strojach szkolnych – rezerwowych. Nie wykazują chęci uczestnictwa w innych formach aktywności ruchowej w szkole. Trudności fizyczne w spełnianiu wymagań stawianych przez minimum programowe. Zaniedbania środowiskowe, mała świadomość o potrzebie dbania o kondycję fizyczną i właściwy stan higieny osobistej.*” (dowód: akta kontroli str. 156)

Uczniowie klasy II i III (43 uczniów) zapytani w formie ankiety, czy są sprawiedliwie oceniani przez nauczycieli odpowiedzieli: 30 uczniów (70%) potwierdziło, iż są sprawiedliwie oceniani, natomiast 7 uczniów nie potrafiło się określić stwierdzając, iż nie wiedzą, czy są sprawiedliwie oceniani. Pięciu uczniów zdecydowanie stwierdziło, że nie są sprawiedliwie oceniani. (dowód: akta kontroli str. 158-159)

3.2. Wyniki uczniów Gimnazjum uzyskane na egzaminach zewnętrznych

W roku szkolnym 2010/2011 do klasy III uczęszczało 43 uczniów, zaś do egzaminu końcowego przystąpiło 37 uczniów (86%), którzy z części humanistycznej osiągnęli średni wynik 8,08 pkt (średnia w kraju 25,31 pkt), z części matematyczno-przyrodniczej – 9,73 pkt (średnia w kraju 23,63 pkt) oraz z języka angielskiego – 14,65 pkt (średnia w kraju 28,16 pkt).

W roku szkolnym 2011/2012 do klasy III uczęszczało 34 uczniów, natomiast do egzaminu końcowego z części humanistycznej przystąpiło 30 uczniów (91,1%), którzy z języka polskiego uzyskali 27,8% (średnia w kraju 65%) oraz z historii i wiedzy o społeczeństwie – 34,1% (w skali kraju 61%). Do części matematyczno-przyrodniczej egzaminu przystąpiło 31 uczniów, którzy z matematyki osiągnęli 18,5% (średnia w kraju 47%) oraz z nauk przyrodniczych 29,5% (średnia w kraju 50%). Do egzaminu z języka angielskiego przystąpiło 31 uczniów klas III, którzy osiągnęli 32,5% (średnia w kraju 63%). Do egzaminu rozszerzonego z języka angielskiego przystąpiło 28 uczniów, którzy uzyskali 12,0% (średnia w kraju 46%).

W roku szkolnym 2012/2013 do klasy III uczęszczało 40 uczniów, a do egzaminów końcowych przystąpiło 34 uczniów (85%), którzy z języka polskiego uzyskali 29,14%, z historii i wiedzy o społeczeństwie 37,14%, z matematyki 24,02%, z nauk przyrodniczych 38,0% i języka angielskiego 29,0%. Do egzaminu rozszerzonego z języka angielskiego przystąpiło 33 uczniów, którzy uzyskali 12,0%. (dowód: akta kontroli str. 128, 352)

Dyrektor Gimnazjum wyjaśniając przyczyny nieprzystąpienia do egzaminu wielu uczniów stwierdził: „W związku z przystąpieniem uczniów klas trzecich do egzaminu gimnazjalnego podjęte były następujące przedsięwzięcia:

1. Uczniowie zostali zapoznani z procedurami organizowania i przeprowadzania egzaminów gimnazjalnych (procedury OKE).
2. Przeprowadzony został egzamin próbny – 3 miesiące wcześniej.
3. Na wywiadówce szkolnej za pierwsze półrocze roku szkolnego rodzice lub prawni opiekunowie byli zapoznani z terminem egzaminów oraz procedurami.
4. Uczniowie i rodzice zostali poinformowani o skutkach nieprzystąpienia do egzaminu bez odpowiedniego, udokumentowanego usprawiedliwienia, np. zwolnienie lekarskie, wypadek losowy, karta informacyjna z pobytu w szpitalu itp. – czyli o fakcie nieukończenia szkoły.
5. Przed egzaminem na tablicach ogłoszeń wywieszane były imienne listy zdających uczniów z podziałem na sale egzaminacyjne.
6. Do uczniów, którzy nie przystąpili do egzaminu w terminie kwietniowym szkoła wysłała zawiadomienia o możliwości przystąpienia do egzaminu w terminie dodatkowym (czerwiec) po przedstawieniu odpowiedniego usprawiedliwienia.

Przyczyn absencji niektórych uczniów na egzaminach gimnazjalnych należy upatrywać w lekceważącym stosunku do obowiązków. W późniejszych rozmowach motywowali swoją nieobecność stanowiskiem, że „po co miałem się jeszcze męczyć na egzaminie, skoro wiedziałem, że i tak nie ukończę szkoły w tym roku.” Tego stanowiska nie potrafili również zmienić kuratorzy sądowi w stosunku do uczniów posiadających dozór wyznaczony przez sądy. Również brak odzewu na wysyłane pisma świadczy o braku motywacji oraz zainteresowania lub pomocy ze strony rodziców lub opiekunów.” (dowód: akta kontroli str. 353-356)

Średnie wyniki Gimnazjum na skali staninowej

W roku 2011, przy średnich wynikach Gimnazjum ze sprawdzianu na poziomie 8,08 pkt z części humanistycznej, 9,73 pkt z części matematyczno-przyrodniczej oraz 14,65 pkt z języka obcego plasował Gimnazjum na skali staninowej na poziomie najniższym (1). W roku 2012 i 2013 przy średnich wynikach ze sprawdzianu, wynik Gimnazjum na skali staninowej wyniósł niżej średni (4). (dowód: akta kontroli str. 129)

Dyrektor Gimnazjum Leszek Kosela wyjaśniając przyczyny osiągniętych, słabych wyników egzaminów podał: „Wyniki z egzaminów gimnazjalnych są corocznie przedstawiane i omawiane na posiedzeniach rady pedagogicznej.

Uczniowie Niepublicznego Gimnazjum z uprawnieniami Szkoły Publicznej uzyskują wyniki poniżej średniej krajowej i średniej w powiecie – wg. skali staninowej – nr 4 stanina, przedział procentowy 23-39%, tj. niżej średni.

Uzasadnieniem i przyczyną takich właśnie wyników są następujące powody:

Uczniowie uczęszczający do tego Gimnazjum są kierowani przez dyrektorów i pedagogów innych szkół, kuratorów sądowych, placówki opiekuńczo-wychowawcze, policję, sądy rodzinne i nieletnich, poradnie.

Rekrutowani także przez Hufiec Pracy w Pińczowie, który ściśle współpracuje ze Szkołą.

Wywodzą się ze środowisk zaniedbanych społecznie, rodzin wielodzietnych, patologicznych.

Mają za sobą co najmniej jedno-dwa niepowodzenia szkolne w innych placówkach. Są przerośnięci rocznikowo, pod dozorem kuratorów sądowych (niektórzy to tzw. młodociani przestępcy).

To uczniowie Gimnazjum z klasami przysposabiającymi do pracy, co oznacza, że trzy dni w tygodniu uczęszczają na lekcje, a dwa dni na zajęcia praktyczne do zakładów pracy w ramach przyuczenia do zawodu na statusie pracownika młodocianego (egzamin jest dla nich taki sam jak dla uczniów w innych gimnazjach z 5 dniowym cyklem nauki).

Wysoka fluktuacja – kandydaci nie są zapisywani na początku roku wg. ustawowego rocznika z danego obwodu lecz przyjmowani w ciągu roku szkolnego do klasy I, II, III (często po I półroczu).” (dowód: akta kontroli str. 136-140)

W trakcie przeprowadzonej wśród uczniów II i III klasy ankiety zadano pytanie, czy uczeń uważa, że mógłby osiągnąć lepsze oceny. „Tak” odpowiedziało 30 uczniów (69,7%), zaś „nie” 11 uczniów (25,5%). Tłumacząc, dlaczego nie osiągają lepszych wyników w nauce 23 uczniów (54%) stwierdziło, iż nie mają czasu przygotować się do lekcji, 6 uczniów (14%) uznało, że nauczyciele nie doceniają ich wysiłków, a 7 uczniów (16,2%) stwierdziło, że nauczyciele zadają zbyt wiele prac domowych. Aż 7 uczniów (16,2%) stwierdziło, że nie zależy im na osiągnięciu lepszych wyników w nauce. (dowód: akta kontroli str. 158-159)

Problem osiągniętych wyników, a także ogólnego poziomu kształcenia został również podniesiony w ankiecie przeprowadzonej wśród rodziców (21 ankiet). Zróżnicowane odpowiedzi padły na pytanie, czy nauczyciele indywidualizują pracę z uczniami. „Tak” odpowiedziało 7 rodziców (33,3%), „nie wszyscy” odpowiedziało 3 rodziców (14,2%), „nie” odpowiedział jeden rodzic, a 4 rodziców (19%) nie miało zdania na ten temat. Na pytanie, czy nauczyciele rozwijają potencjał intelektualny uczniów, 11 rodziców (52,3%) odpowiedziało twierdząco, 2 rodziców (9,5%) stwierdziło, że nie wszyscy nauczyciele dbają o ten aspekt, jeden rodzic stwierdził, że nauczyciele nie dbają o to, a 2 rodziców (9,5%) nie miało zdania na ten temat. Jednocześnie 14 rodziców (66,6%) stwierdziło, że nauczyciele uczący w szkole są przygotowani merytorycznie do nauczania przedmiotów, zaś 3 rodziców (14,2%) udzieliło odpowiedzi „tak, lecz nie wszyscy”. Na pytanie, czy nauczyciele są przygotowani do rozwiązywania problemów wychowawczych uczniów, odpowiedzi twierdzącej udzieliło 16 rodziców (76,1%), zaś 4 rodziców (19%) stwierdziło „tak, lecz nie wszyscy”. (dowód: akta kontroli str. 160-161)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Organizacja i realizacja procesu dydaktycznego

Opis stanu
faktycznego

4.1. Kwalifikacje nauczycieli

Gimnazjum nie zatrudnia nauczycieli na etatach. W roku szkolnym 2010/2011 oraz 2012/2013 zatrudniano na umowę zlecenie 15 nauczycieli, w tym 8 dyplomowanych, 5 mianowanych, jednego kontraktowego oraz jednego bez stopnia awansu. W roku szkolnym 2011/2012 zatrudniano na umowę zlecenie 16 nauczycieli, doszedł jeden nauczyciel dyplomowany. (dowód: akta kontroli str. 130)

Wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne posiadają kwalifikacje wymagane przez rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego

wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁶. (dowód: akta kontroli str. 131-132)

4.2. Prawidłowość wdrożenia szkolnych programów nauczania

Programy nauczania realizowane w Gimnazjum, za wyjątkiem programu nauczania wychowania fizycznego, opracowane były przez autorów innych niż nauczyciele wykładający dany przedmiot. Programy nauczania były przedstawiane dyrektorowi Szkoły, który zgodnie z art. 22a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, po zasięgnięciu opinii Rady pedagogicznej dopuścił je do użytku.

Programy nauczania uwzględniają całość podstawy programowej kształcenia ogólnego, w tym również podstawy programowej kształcenia w zawodach mechanicznych, kucharz, fryzjer, pracownik budowlany. (dowód: akta kontroli str. 133-135)

4.3. Zgodność realizowanych programów nauczania z podstawą programową kształcenia ogólnego

Zgodność nauczanych w szkole programów nauczania z podstawą programową kształcenia ogólnego zbadano na przykładzie programów do nauczania języka polskiego („Świat w słowach i obrazach”) oraz matematyki („Matematyka wokół nas”). Oba programy zostały wybrane przez nauczycieli przedmiotu jako programy opracowane przez innych autorów i zatwierdzone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. We wrześniu 2012 r. oba programy zostały dopuszczone do użytku w szkole przez dyrektora Gimnazjum.

Analiza wykazała, że oba programy spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania w szkole programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników⁷. (dowód: akta kontroli str. 141-142)

4.4. Zachowanie minimalnego wymiaru obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla danego cyklu nauczania

We wszystkich kontrolowanych latach szkolnych w Gimnazjum zrealizowano minimum programowe ze wszystkich nauczanych przedmiotów.

W roku szkolnym 2010/2011 w klasie I zrealizowano faktycznie 177 godzin lekcji z języka polskiego. W następnych latach było to 169 godzin i 116 godzin. W ciągu całego, trzyletniego cyklu nauczania, zrealizowano łącznie 462 godziny lekcji z języka polskiego. Planowana liczba godzin wynosiła 465 (przy 450 godzinach minimum programowego). Zrealizowano 99% planowanej liczby godzin oraz 102% minimum programowego.

W tym samym, trzyletnim cyklu nauczania zrealizowano 390 godzin lekcji z matematyki (odpowiednio 162 godziny, 132 godziny i 96 godzin), przy zaplanowanych 403 godzinach i wymaganym minimum 385 godzin. Zrealizowano 97% założonego planu oraz 104% wymaganego minimum programowego.

Z języka angielskiego zaplanowano 217 godzin zajęć (przy wymaganym minimum 190 godzin), z czego zrealizowano 194 godziny (odpowiednio 68 godzin, 64 godziny i 62 godziny). Założony plan został zrealizowany w 89%, natomiast minimum programowe zostało zrealizowane w 114%.

Z historii zrealizowano 205 godzin zajęć przy zaplanowanych 217 godzinach (odpowiednio 65 godzin, 43 godziny i 97 godzin). Minimum programowe wynosiło 190 godzin. Planowaną liczbę zajęć zrealizowano w 94%, natomiast minimum programowe zrealizowano w 108%.

⁶ Dz. U. Nr 50, poz. 400 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 89, poz. 730

Z chemii zrealizowano 105 godzin zajęć przy zaplanowanych 95 godzinach (odpowiednio 36 godzin, 32 godziny i 37 godzin). Minimum programowe wynosiło 95 godzin zajęć. Planowaną liczbę zajęć zrealizowano w 110%.

Z geografii zrealizowano 97 godzin zajęć przy zaplanowanych 95 godzinach (odpowiednio 31 godzin, 32 godziny i 34 godziny). Minimum programowe wynosiło 95 godzin zajęć. Planowaną liczbę zajęć zrealizowano w 102%.

Z wiedzy o społeczeństwie zrealizowano 68 godzin zajęć przy zaplanowanych 65 godzinach (odpowiednio 33 godzin i 35 godzin, w roku szkolnym 2011/2012 zajęć z tego przedmiotu nie prowadzono). Minimum programowe wynosiło 65 godzin zajęć. Planowaną liczbę zajęć zrealizowano w 104%.

Z biologii zrealizowano 104 godzin zajęć przy zaplanowanych 95 godzinach (odpowiednio 66 godzin i 38 godziny, lekcje z tego przedmiotu odbywały się w I i w II klasie). Minimum programowe wynosiło 95 godzin zajęć. Planowaną liczbę zajęć zrealizowano w 109%.

Z fizyki zrealizowano 108 godzin zajęć przy zaplanowanych 95 godzinach (odpowiednio 66 godzin i 42 godziny, lekcje z tego przedmiotu odbywały się w I i w II klasie). Minimum programowe wynosiło 95 godzin zajęć. Planowaną liczbę zajęć zrealizowano w 114%. (dowód: akta kontroli str. 143-144)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

5. Wspieranie kształcenia uczniów z trudnościami w nauce i zaburzeniami rozwojowymi oraz wspieranie rozwoju zainteresowań uczniów

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie w Gimnazjum nie było uczniów z orzeczeniami i opiniami z Poradni Psychologiczno-Zawodowej o potrzebie kształcenia specjalnego. (dowód: akta kontroli str. 145, 357)

Poza próbami zorganizowania fakultetów dla uczniów mających problemy z nauką, w roku szkolnym 2010/2011 oraz 2011/2012, wspólnie z Komendą Hufca Pracy został przeprowadzony projekt Europejskiego Funduszu Społecznego nr 01.03.03-00-058/11-00 „Szkolenie, praktyka, zatrudnienie, rozwój”, w ramach którego w pierwszym roku z 11 uczniami i w drugim roku z 9 uczniami mającymi problemy z nauką zrealizowano m.in. zajęcia wyrównawcze w wymiarze 15 godzin z języka polskiego, matematyki, chemii i fizyki, a także bloki tematyczne w formie kursów z różnych przedmiotów w rozmiarze od 5 do 80 godzin. (dowód: akta kontroli str. 146-147)

Jak wyjaśnił dyrektor Gimnazjum Leszek Kosela: „Szkoła podejmowała wielokrotnie próby pomocy uczniom mającym trudności w nauce w postaci dodatkowych lekcji, tzw. fakultetów z matematyki, języka angielskiego i innych – oczywiście nieodpłatnie – nie spotkało to się jednak z zainteresowaniem i akceptacją ani ze strony uczniów, ani też ogólnie ze strony rodziców. Nawet już rozpoczęte zajęcia upadały po krótkim czasie z powodu nagminnej nieobecności uczniów. Argumentowali to najczęściej brakiem czasu po lekcjach z powodu potrzeby pracy w gospodarstwie rolnym, trudnym dojazdem, lub też po prostu oświadczeniem „nie chcę – nie jest mi to potrzebne”. (dowód: akta kontroli str. 145)

W przeprowadzonej wśród uczniów II i III klasy ankiecie (43 ankiety), na pytanie, czy w razie problemów w nauce mogą zwrócić się do nauczyciela o pomoc, 37 uczniów

(86%) potwierdziło, że tak, a 4 uczniów udzieliło odpowiedzi warunkowej, iż nie zawsze mogą tak zrobić. (dowód: akta kontroli str. 158-159)

Rodzice, wśród których przeprowadzono ankietę (21 ankiet), na pytanie, czy szkoła zapewnia dostateczną pomoc uczniom, którzy mają trudności w nauce odpowiedzieli: „tak” - 16 rodziców (76%) i „nie” - 5 rodziców (24%). Jednocześnie na pytanie o ponowny wybór tej Szkoły dla swojego dziecka, tylko jeden rodzic odpowiedział negatywnie. (dowód: akta kontroli str. 160-161)

Wszyscy nauczyciele uczący w Szkole (14 nauczycieli) zgodnie stwierdzili w trakcie badań ankietowych, że Szkoła organizuje zajęcia dla uczniów mających trudności w nauce. (dowód: akta kontroli str. 162-163)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

6. Wspieranie kształcenia uczniów uzdolnionych

Opis stanu
faktycznego

Gimnazjum jest placówką z oddziałami przysposabiającymi do pracy. Jak ustalono, w kontrolowanym okresie nie było uczniów, którzy osiągnęliby w nauce średnią ocen powyżej 4,75. Żaden z uczniów Gimnazjum nie brał udziału w olimpiadach przedmiotowych, nie było przypadków, aby uczeń otrzymał stypendium Ministra Edukacji Narodowej lub stypendium Prezesa Rady Ministrów.

Jak wyjaśnił dyrektor Gimnazjum, uczniowie którzy wykazują chęci i zainteresowanie mają możliwość realizowania się w formach organizowanych przez Szkołę, takich jak konkurs o wiedzy z bezpieczeństwa i higieny pracy, zajęcia sportowe. Jeden uczeń wykazuje uzdolnienia w grze na trąbce – brał udział w licznych akademiach szkolnych i konkursach wojewódzkich. (dowód: akta kontroli str. 150)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

7. Wspieranie zainteresowań uczniów

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010/2011-2012/2013 uczniowie Gimnazjum uczestniczyli w następujących wydarzeniach: spotkaniach z doradcą zawodowym z Młodzieżowego Centrum Kariery, w Wojewódzkiej Spartakiadzie Sportów Obronnych, w Ogólnopolskim Turnieju Piłki Siatkowej w Roskoszu k. Białej Podlaskiej, a także corocznie organizowane były wycieczki edukacyjne do Warszawy połączone ze zwiedzaniem Sejmu RP. Również corocznie odbywały się wycieczki turystyczno-krajoznawcze (m.in. do Przemyśla, Krakowa i Zakopanego, Tychów i Czorsztyna). Organizowane były spotkania z sędzią Sądu Rejonowego – Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Pińczowie, przedstawicielem policji, straży pożarnej, kuratorem sądowym. Corocznie odbywał się turniej szachowo-warcabowy, turniej tenisa stołowego o puchar dyrektora Szkoły, miały miejsce wyjazdy do Kinoplexu w Kielcach oraz spływ kajakowy po Nidzie. Uczniowie Gimnazjum brali udział w Wojewódzkiej Spartakiadzie Lekkoatletycznej w Kielcach.

W okresie objętym kontrolą uczniowie Gimnazjum uczestniczyli w zdarzeniach związanych z historią regionu poprzez, m.in. wycieczki do Muzeum Regionalnego w Pińczowie, rajdy piesze na Grochowiska z okazji rocznic Powstania Styczniowego. Organizowane były akademie z okazji świąt 3 Maja czy też 11 Listopada. (dowód: akta kontroli str. 148-149)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Kielce, dnia   października 2013 r.

Kontroler
Roman Wilk
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
podpis

.....
podpis